



**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 2. april 2009 truffet vedtak i

Sak nr: 8/09 (arkivnr: 200900219-17)

Saken gjelder: Klage fra A på lagdommer B, lagdommer C og ekstraordinær lagdommer D ved X lagmannsrett

Uvalgsmemberer: Eva Nygaard Ottesen (leder)
Berit Svensli Solseth
Frode Sulland
Halvor Kjølstad
Wenche Frogn Sellæg

Offentlighet: I medhold av offentleglova § 13, jf. forvaltningsloven § 13, er klagers navn unntatt fra offentlighet. For øvrig er vedtaket offentlig, jf. offentleglova § 3.

Vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder forhold som kan overprøves ved bruk av rettsmidler.
2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor lagdommer B, lagdommer C og ekstraordinær lagdommer D.

Innledning:

Ved brev av 7. februar 2009 har A inngitt klage på lagdommer B, lagdommer C og ekstraordinær lagdommer D ved X lagmannsrett. Klagen gjelder dommeratferd og sen saksbehandling. Klagen er forelagt de innklagede dommere som ved brev av 18. mars 2009 har avgitt felles uttalelse i saken. Utvalget har videre innhentet uttalelse fra klagers prosessfullmektig, advokat E, og motpartens prosessfullmektig, advokat F. Domstolleder ved X lagmannsrett er orientert om klagen og har den 18. mars 2009 avgitt uttalelse.

Saksfremstilling:

Klagen har sitt utspring i en samværssak behandlet ved X lagmannsrett. Retten var satt med lagdommer B, lagdommer C og ekstraordinær lagdommer D. Lagdommer B var rettens administrator. A var ankende part. Begge parter var representert med prosessfullmektig.

Det ble holdt ankeforhandling i saken 9. september 2008. Dom ble avsagt 7. november 2008.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Dommerne brukte to måneder på å skrive dom uten å tilrettelegge for at far og barn skulle få se hverandre under venteperioden.

Dommerne nektet ham å gi partsforklaring. Resultatet ble at de ikke har forstått hva saken dreier seg om og har avsagt en dom fjernt fra virkeligheten. Hans motpart fikk lov til å lyve i lagmannsretten uten at han selv ble spurt om realitetene. Klager spurte dommerne om å få komme til orde, uten at han fikk anledning til å komme med sine kommentarer.

I dommen ble det satt en rekke løgner på trykk som krenket hans omdømme. Det vises i denne sammenheng til flere angivelig uriktige opplysninger om hans forhold til barna.

Dommerne overprøvde vurderinger i avgitte spesialisterklæringer både i vurderingen av ham som far og ved å sette en lang overgangsperiode med svært begrenset samvær. Innholdet i noen av de psykologvurderingene som ble gitt, burde aldri vært satt på trykk.

Dommen er et justismord.

Innklagede – lagdommer B, lagdommer C og ekstraordinær lagdommer D – har i hovedsak vist til følgende:

A fikk gjennomføre sin partsforklaring på vanlig måte slik tvisteloven forutsetter. Det ble utvist stor grad av tålmodighet under A's forklaring, og han ble stilt inngående spørsmål både fra prosessfullmektigene og dommerne. A fikk dessuten – mot vanlig praksis – anledning til å gi en kort kommentar etter at prosedyrene var gjennomført. Da han i denne forbindelse igjen kom inn på forhold hvor forklaring og kontradiksjon allerede var gjennomført, ble han gjort oppmerksom på at det ikke var anledning til å åpne for en ny diskusjon omkring disse forholdene.

Lagmannsretten foretok en meget samvittighetsfull gjennomgang av alt som kom fram i saken, og A ble gitt utvidet samvær med to av barna gjennom en langsiktig opptrappingsplan.

Ved ankeforhandlingenes avslutning ble partene gjort oppmerksomme på at det ville ta noe tid før dom i saken ville foreligge. Dette skyldtes et meget tett arbeidsprogram for alle dommerne, og at de også ville være på reise. Denne opplysningen ble også inntatt i rettsboken.

Det var ikke begjært noen midlertidig avgjørelse i saken. Samværsordningen hadde gått i stå og det var klart at det under enhver omstendighet ville være nødvendig å gå varsomt fram over tid. Det ville være nødvendig å forsøke å få foreldrene til å samarbeide om forberedelsene av samvær fram mot nyttår 2008. Det var således ikke behov for en meget rask avgjørelse i saken.

Domstolleder – førstelagmann G – har i hovedsak uttalt følgende:

Han har ingen bemerkninger i klagesaken og viser til de innklagede dommers redegjørelse.

Prosessfullmektig – advokat E – har i hovedsak uttalt følgende:

Han opplevde at rettsmøtet på alle måter ble ledet med stor dyktighet av lagdommer B. De to øvrige dommerne viste en profesjonell holdning og faglig dyktighet. En kan ikke alltid gi så gode referanser til behandlingen av en sak som han vil gi i denne saken.

Prosessfullmektig – advokat F – har i hovedsak uttalt følgende:

Det er vanskelig å skulle uttale seg spesifikt til klagens innhold. Klagen oppfattes som en "ekstraanke" i tillegg til A's ordinære anke som ble avvist av Høyesterett.

Han har intet å bemerke til dommernes opptreden under ankeforhandlingene.

Det faktum at det tok svært lang tid før dommen ble avsagt, er det tilfredsstillende redegjort for i dommen.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf. domstoloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd.

Imidlertid gjelder det visse lovbestemte unntak fra denne myndigheten. En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstoloven § 236 fjerde ledd, som sier at utvalget ikke kan "vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig". Det betyr at dersom et forhold kan brukes som grunnlag for anke eller gjenopptagelse, kan Tilsynsutvalget ikke vurdere dette. Det er uten betydning om ankeadgangen er benyttet eller ikke.

Det fremstår som klart at klagen i det alt vesentlige gjelder misnøye med lagmannsrettens dom, resultat og det grunnlag avgjørelsen bygger på. Tilsynsutvalget kan ikke overprøve domstolenes rettslige og faktiske vurderinger i konkrete saker. Både selve rettsavgjørelsen og den saksbehandling som ligger til grunn for avgjørelsen, kan bare prøves gjennom anvendelse av rettsmidler (anke, gjenåpning). Tilsynsutvalget har etter dette ikke myndighet til å vurdere de påklagede forhold, jf. domstoloven § 236 fjerde ledd.

Også den del av klagen som gjelder feil ved prosessledelse kan som utgangspunkt brukes som grunnlag for anke over saksbehandlingsfeil. Klagerens anførsler om at dommerne ledet forhandlingene på en slik måte at viktige opplysninger av betydning for saken ikke kom frem, vil kunne prøves ved anke. Disse anførselene faller derfor utenfor det Tilsynsutvalget har myndighet til å vurdere, jf. domstoloven § 236 fjerde ledd. Under henvisning til disse begrensningene i Tilsynsutvalgets myndighet, avvises den del av klagen som gjelder misnøye med den aktuelle rettsavgjørelsen og den saksbehandling som ligger til grunn for avgjørelsen.

Den foreliggende klage for Tilsynsutvalget inneholder også en anførsel om sen saksbehandling. A viser til at det gikk to måneder fra ankeforhandlingens avslutning til dom i saken forelå, og at det i denne perioden ikke ble lagt til rette for samvær mellom far og barn.

Etter tvisteloven § 11-6 skal retten legge en plan for behandlingen av saken og følge den opp slik at saken effektivt og forsvarlig kan bringes til avslutning. Etter § 11-7 plikter domstollederen å påse at aktiv saksstyring etter § 11-6 overholdes. En part kan kreve at domstollederen griper inn, jf. § 11-7 første ledd siste punktum. Domstolleders beslutning kan ankes, jf. § 11-7 tredje ledd.

Tilsynsutvalget for dommere legger til grunn at bestemmelsene i § 11-7, jf. § 11-6 ikke innebærer at Tilsynsutvalget er avskåret fra å vurdere sen saksbehandling i forhold til normer for god dommerskikk. Slik Tilsynsutvalget ser det, er det tale om to regelverk som gjelder ved siden av hverandre. I tråd med utvalgets praksis før ikrafttredelsen av tvisteloven, legger derfor Tilsynsutvalget til grunn at utvalget kan vurdere spørsmålet om den aktuelle saksbehandlingstiden var i strid med god dommerskikk.

Det har i den foreliggende sak gått to måneder fra ankeforhandlingens avslutning til dom i saken forelå. Utvalget har forståelse for at A opplevde dette som lang tid. Det var imidlertid opplyst ved ankeforhandlingens avslutning at det ville ta noe tid før dom i saken forelå. De innklagede dommerne har i sin redegjørelse redegjort for bakgrunnen for forsinkelsen, og det vises til at retten ikke vurderte forholdene slik at det var behov for en svært rask avgjørelse i den angjeldende sak. Tilsynsutvalget kan på denne bakgrunn ikke se at tidsforløpet i den foreliggende sak er kritikkverdigg i den forstand at det er grunnlag for disiplinært tiltak.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor lagdommer B, lagdommer C og ekstraordinær lagdommer D.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder forhold som kan overprøves ved bruk av rettsmidler.
2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor lagdommer B, lagdommer C og ekstraordinær lagdommer D.